

ZPRÁVA O ČINNOSTI
GENERÁLNÍ INSPEKCE BEZPEČNOSTNÍCH SBORŮ
ZA ROK 2016

Praha 2017

OBSAH

ÚVOD	4
1 Hlavní úkoly generální inspekce bezpečnostních sborů	5
1.1 Trestní řízení	5
1.2 Sledované problematiky protiprávních jednání	7
1.3 Kriminalita v jednotlivých bezpečnostních sborech	10
1.4 Zkouška spolehlivosti	10
1.5 Preventivní opatření a metodická doporučení	11
2 OCHRANA UTAJOVANÝCH INFORMACÍ	13
2.1 Personální a administrativní bezpečnost	13
2.2 Fyzická bezpečnost	13
2.3 Bezpečnost informačních a komunikačních systémů	13
2.4 Preventivní činnost	14
3 KONTROLA V GENERÁLNÍ INSPEKCI BEZPEČNOSTNÍCH SBORŮ	15
3.1 Vnější kontrola	15
3.2 Vnitřní kontrola	15
4 SPOLUPRÁCE A DALŠÍ VZTAHY	18
4.1 Bezpečnostní sbory	18
4.2 Státní zastupitelství	18
4.3 Spolupráce s ostatními subjekty	18
4.4 Mezinárodní spolupráce	19
4.5 Legislativně právní činnost	19
4.6 Vztahy s veřejností a médii	19
5 EKONOMIKA A PERSONALISTIKA	21
5.1 Rozpočet	21
5.2 Veřejné zakázky	23
5.3 Personální záležitosti a vzdělávání	23
ZÁVĚR	25

ÚVOD

Generální inspekce bezpečnostních sborů (dále jen „GIBS“) je ozbrojeným bezpečnostním sborem České republiky (dále jen „ČR“), jehož vznik je zakotven v zákoně č. 341/2011 Sb., o Generální inspekci bezpečnostních sborů a o změně souvisejících zákonů (dále jen „zákon o GIBS“). V tomto zákoně je upraveno právní postavení, činnost, působnost, spolupráce i kontrola GIBS.

GIBS je dle zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (dále jen „trestní řád“) policejním orgánem. Ustanovení § 2 zákona o GIBS stanovuje primární úkoly, kterými jsou vyhledávání, odhalování a prověřování skutečností nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, jehož pachatelem je osoba definovaná v odst. 1 a vést vyšetřování proti osobám vyjmenovaným v ustanovení § 2 odst. 2 zákona o GIBS. Působnost GIBS se vztahuje na příslušníky a zaměstnance Policie České republiky (dále jen „P ČR“), Vězeňské služby České republiky (dále jen „VS ČR“), Celní správy České republiky (dále jen „CS ČR“) a GIBS samotné.

K dalším úkolům patří provádění zkoušek spolehlivosti vůči příslušníkům a zaměstnancům určených bezpečnostních sborů (dále jen „BS“), sledování a vyhodnocování informací o protiprávní činnosti příslušníků BS a vydávání metodických doporučení pro jejich činnost.

GIBS je samostatnou účetní jednotkou, s vlastní kapitolou státního rozpočtu, odpovědná za hospodaření se svěřenými prostředky státu. Vnitřní organizaci a činnost vymezuje organizační řád GIBS.

GIBS působí na území celé České republiky. Pro svoji činnost v rámci jednotlivých regionů má zřízena teritoriální pracoviště. Územní působnost policejních orgánů GIBS se, na rozdíl od územní působnosti P ČR a CS ČR, neřídí územně správním členěním České republiky.¹ Územní působnost policejních orgánů GIBS se shoduje s územní působností soudů a státních zastupitelství.²

Ustanovení § 57 odst. 4 zákona o GIBS ukládá řediteli GIBS povinnost předložit Vládě ČR, Výboru pro bezpečnost Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky (dále jen „výbor PSP“) a Stálé komisi pro kontrolu činnosti Generální inspekce bezpečnostních sborů Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR (dále jen „kontrolní komise PSP“) jednou ročně zprávu o činnosti GIBS.

---

¹ Viz ustanovení čl. 1 ústavního zákona č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků a o změně ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších ústavních zákonů.

² Viz ustanovení § 7 odst. 1 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů a ustanovení § 11 odst. 2 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů.

1 HLAVNÍ ÚKOLY GENERÁLNÍ INSPEKCE BEZPEČNOSTNÍCH SBORŮ

1.1 Trestní řízení

V roce 2016 GIBS prověřovala podezření z protiprávního jednání fyzických a právnických osob v celkem 617 (+103) případech. Z uvedeného počtu zjistila 418 (+36) pachatelů protiprávního jednání. Následně trestně stíhala 247 (-11) fyzických a právnických osob, z toho 148 (-26) příslušníků (112 (-31) P ČR, 30 (+9) VS ČR a 6 (-4) CS ČR, 18 (+8) zaměstnanců P ČR, VS ČR a CS ČR a 81 (+7) civilních osob. Ve srovnání s rokem 2015 se jedná o pokles o 11 trestně stíhaných osob.

Stejně jako v roce 2015 bylo regionem s největším počtem trestně stíhaných osob území hlavního města Prahy se 70 (+5) osobami. Naopak regiony s nejnižším počtem trestně stíhaných osob byly Kraj Vysočina se 3 (0) a kraje Pardubický a Jihočeský. Oba kraje po 4 (-3) trestně stíhaných osobách.

Ucelený přehled všech trestně stíhaných osob v roce 2016 ve srovnání s rokem 2015, včetně údajů o osobách (pohlaví, typ pachatele, místo spáchání, věk, délka služby u sboru, postavení v BS nebo místo služebního/pracovního zařazení) je obsahem následující tabulky č. 1:

Tabulka č. 1 – Přehled trestně stíhaných osob v roce 2016

Trestně stíhané osoby			Rozdíl 2015/2016	
	celkem	tj. %	rozdíl	tj. %
Celkem stíhané osoby	247	100,00%	-11	-4,26%
Podle typu	247	100,00%	-11	-4,26%
právnická osoba	1	0,40%	1	---
fyzická osoba	246	99,60%	-12	-4,65%
další údaje se vztahují pouze k fyzickým osobám				
Podle pohlaví	246	99,60%	-12	-4,65%
muž	224	90,69%	-4	-1,75%
žena	22	8,91%	-8	-26,67%
Podle místa spáchání trestné činnosti	246	99,60%	-12	-4,65%
A - hlavní město Praha	70	28,34%	5	7,69%
B - Jihomoravský kraj	21	8,50%	-14	-40,00%
C - Jihočeský kraj	4	1,62%	-3	-42,86%
E - Pardubický kraj	4	1,62%	-3	-42,86%
H - Královéhradecký kraj	10	4,05%	2	25,00%
J - Kraj Vysočina	3	1,21%	0	0,00%
K - Karlovarský kraj	13	5,26%	5	62,50%
L - Liberecký kraj	19	7,69%	-3	-13,64%
M - Olomoucký kraj	12	4,86%	1	9,09%
P - Plzeňský kraj	5	2,02%	0	0,00%

S - Středočeský kraj	27	10,93%	3	12,50%
T - Moravskoslezský kraj	15	6,07%	-7	-31,82%
U - Ústecký kraj	28	11,34%	4	16,67%
V - Česká republika (celé území)	8	3,24%	1	14,29%
Z - Zlínský kraj	7	2,83%	-3	-30,00%

Podle věku v době spáchání trestné činnosti	246	99,60%	-12	-4,65%
00 až 24	20	8,10%	-5	-20,00%
25 až 29	47	19,03%	-17	-26,56%
30 až 34	44	17,81%	1	2,33%
35 až 39	46	18,62%	-6	-11,54%
40 až 44	34	13,77%	2	6,25%
45 až 49	21	8,50%	1	5,00%
50 až 99	34	13,77%	12	54,55%

Podle délky služby/práce u sboru v době spáchání trestné činnosti	166	100,00%	-18	-9,78%
00 až 04	39	23,49%	4	11,43%
05 až 09	55	33,13%	-13	-19,12%
10 až 14	25	15,06%	-6	-19,35%
15 až 19	18	10,84%	-3	-14,29%
20 až 24	23	13,86%	3	15,00%
25 až 99	6	3,61%	-3	-33,33%

Podle funkce služebního/pracovního zařazení (vedoucí)	166	100,00%	-18	-9,78%
řídící pracovník	16	9,64%	-1	-5,88%
řízený pracovník	150	90,36%	-17	-10,18%

Podle místa služebního/pracovního zařazení	166	100,00%	-18	-9,78%
hlavní město Praha	54	32,53%	6	12,50%
Jihočeský kraj	2	1,20%	-3	-60,00%
Jihomoravský kraj	14	8,43%	-16	-53,33%
Karlovarský kraj	9	5,42%	3	50,00%
Kraj Vysočina	0	0,00%	-1	-100,00%
Královéhradecký kraj	6	3,61%	0	0,00%
Liberecký kraj	11	6,63%	0	0,00%
Moravskoslezský kraj	13	7,83%	-4	-23,53%
Olomoucký kraj	6	3,61%	-3	-33,33%
Pardubický kraj	3	1,81%	-2	-40,00%
Plzeňský kraj	5	3,01%	-1	-16,67%
Středočeský kraj	12	7,23%	-7	-36,84%
Ústecký kraj	24	14,46%	4	20,00%
Zlínský kraj	7	4,22%	6	600,00%

Podle služební hodnosti a hodnostního označení	148	100,00%	-26	-14,94%
referent – rotný	1	0,68%	1	---
vrchní referent – strážmistr	1	0,68%	-1	-50,00%
asistent – nadstrážmistr	34	22,97%	5	17,24%
vrchní asistent – podpraporčík	43	29,05%	1	2,38%
inspektor – praporčík	34	22,97%	-16	-32,00%
inspektor – nadpraporčík	2	1,35%	0	0,00%
vrchní inspektor - nadpraporčík	9	6,08%	-13	-59,09%
vrchní inspektor – podporučík	2	1,35%	2	---
komisař – poručík	6	4,05%	-5	-45,45%
komisař – nadporučík	1	0,68%	-7	-87,50%
vrchní komisař – kapitán	6	4,05%	4	200,00%
vrchní komisař – major	1	0,68%	0	0,00%
rada – podplukovník	2	1,35%	2	---
rada – plukovník	4	2,70%	0	0,00%
vrchní rada – plukovník	2	1,35%	1	100,00%
vrchní státní rada – plukovník	0	0,00%	0	---

Nejčtenějším druhem zjištěného protiprávního jednání byla v roce 2016 ostatní obecná kriminalita s 269 (-40) případy. Tento typ kriminality pojímá 47,11 % všech zjištěných případů. Druhou nejčtenější kategorií byla hospodářská kriminalita se zjištěnými 122 (-18) případy, což činí 21,37 % všech případů. Celkově došlo v roce 2016 v porovnání s rokem předešlým k poklesu kriminality.

V roce 2016 byl podán návrh na podání obžaloby dle ustanovení § 166 odst. 3 tr. řádu ve 139 (-46) trestních spisech a vypracována zpráva o výsledku zkráceného přípravného řízení dle ustanovení § 179c odst. 1 tr. řádu v 17 (-4) trestních spisech vedených ve zkráceném přípravném řízení. V 8 (-3) trestních spisech byl podán návrh na podmíněné zastavení trestního stíhání dle ustanovení § 307 tr. řádu. Z celkového počtu 1761 (-245) operativních a kontrolních spisů byl v 16 případech spisový materiál postoupen příslušnému služebnímu funkcionáři k posouzení možného profesního pochybení.

1.2 Sledované problematiky protiprávních jednání

Určitým typům protiprávního jednání v BS věnuje GIBS zvýšenou pozornost. Soustředí se na příčiny, které k jejich spáchání vedly, a na okolnosti, které je v BS doprovázejí.

Trestná činnost v oblasti korupčního jednání

V roce 2016 GIBS zdokumentovala celkem 19 (-26) trestných činů (dále jen „TČ“) vykazujících znaky korupčního jednání. V uvedených případech bylo ve smyslu ustanovení § 160 odst. 1 tr. řádu zahájeno trestní stíhání buď samostatně, nebo v jednočinném souběhu.

Trestní stíhání bylo zahájeno vůči celkem 13 (-4) osobám. Z toho se jednalo o 1 (-6) příslušníka P ČR, 2 (0) příslušníky VS ČR a 10 (+6) civilních osob, jejichž TČ souvisely s trestnou činností příslušníků BS v působnosti GIBS.

K nejčastějším formám korupce v BS i nadále patří následující:

- předávání informací za úplaty či protislužbu
- neoprávněné lustrace v informačních systémech
- ovlivňování řízení v nezákonných prospěch
- spolupráce na vydírání osob (zejména podnikatelů)
- nelegální pronášení předmětů do věznice
- přijetí úplatku za neřešení dopravního deliktu

Jak již bylo uvedeno výše, v rámci boje proti korupci věnuje GIBS této oblasti zvýšenou pozornost a zaměřuje na ni svou preventivní a metodickou činnost, stejně jako na spolupráci s dotčenými BS. Jedná se zejména o posilování právního vědomí příslušníků a zaměstnanců a zvyšování jejich odolnosti proti takovému jednání.

Trestná činnost v oblasti extremismu, omamných a psychotropních látek a domácího násilí

V oblasti extremismu v roce 2016, stejně jako v roce předchozím, nezačala GIBS trestní stíhání proti žádnému příslušníkovi ani zaměstnanci BS.

V oblasti zneužívání omamných a psychotropních látek v roce 2016 zdokumentovala GIBS celkem 17 (+10) TČ. V uvedených případech bylo zahájeno trestní stíhání ve smyslu ustanovení § 160 odst. 1 tr. řádu.

Trestní stíhání bylo zahájeno vůči celkem 12 (+9) osobám, z toho se jednalo o 4 (+2) příslušníky P ČR, 2 (+2) příslušníky VS ČR a 6 (+5) civilních osob.

V oblasti domácího násilí v roce 2016 zdokumentovala GIBS celkem 10 (+2) TČ. V uvedených případech bylo zahájeno trestní stíhání ve smyslu ustanovení § 160 odst. 1 tr. řádu.

Trestní stíhání bylo zahájeno vůči 6 (+3) osobám, z toho se jednalo o 4 (+2) příslušníky P ČR, o 1 (+1) příslušníka CS ČR a o 1 (+1) civilní osobu.

V těchto případech se jedná zejména o selhání jednotlivců, které zpravidla nesouvisí s plněním služebních úkolů. Spácháním této trestné činnosti však dochází k významným otřesům důvěry veřejnosti v BS. Proto je ve spolupráci s vedením BS věnována významná pozornost příčinám těchto jevů. V případě indikace těchto druhů protiprávního jednání je nutné přijmout důsledná opatření.

Trestná činnost v oblasti úniků informací

Práce s informacemi je jedním ze základních pilířů činnosti BS. Bezpečnost státu je dominantní oblastí, na kterou mají úniky informací nejzávažnější dopad a kde jsou škody nenahraditelné.

P ČR, VS ČR, CS ČR a GIBS jsou složkami, které na základě zákonných oprávnění výrazným způsobem zasahují do práv a svobod občanů. Z toho důvodu shromažďují a zpracovávají velké množství citlivých údajů, jejichž pomocí mohou vykonávat svou činnost. Úniky takových informací mohou zmařit řízení vedené těmito orgány, řádné plnění služebních úkolů, nebo vážně ohrozit bezpečnost státu a občanů ČR. Mimo to také snižují důvěru veřejnosti v celý bezpečnostní systém.

K únikům informací dochází následujícími způsoby:

- úmyslné poskytnutí informace za účelem získání neoprávněného prospěchu
- poskytnutí informace s cílem někoho poškodit
- snaha být zajímavý pro okolí, příbuzné či známé osoby prezentací zážitků ze služby
- snaha někomu v dobré víře pomoci s řešením nějaké události
- informace poskytnuté nad rámec oficiálních komentářů nebo sdělené neoprávněnou osobou

Z hlediska ochrany informací je důležitá prevence. Zejména pak dodržování zásady need to know (potřeba vědět), tedy co nejužší vymezení okruhu osob, které konkrétní informace ke své činnosti skutečně potřebují.

V oblasti úniků informací z BS v roce 2016 zdokumentovala GIBS celkem 13 (-3) TČ. V uvedených případech bylo zahájeno trestní stíhání ve smyslu ustanovení § 160 odst. 1 tr. řádu.

Trestní stíhání bylo zahájeno vůči 8 (-5) osobám, z toho se jednalo o 5 (-5) příslušníků P ČR, o 1 (+1) příslušníka VS ČR a 2 (-1) civilní osoby.

Oblasti úniku informací z BS věnuje GIBS opět značnou pozornost a ve spolupráci s vedením BS jsou k eliminaci těchto úniků navrhována důsledná preventivní opatření.

Trestná činnost s podezřením na nepřiměřené násilí, brutalitu, mučení a nelidské a jiné kruté zacházení při výkonu pravomoci příslušníků BS

Činnost GIBS v této oblasti spočívá zejména ve sledování a vyhodnocování informací o násilném jednání vůči osobám omezeným na osobní svobodě, nebo osobám, proti kterým směřují zákroky příslušníků BS. Především se jedná o prověřování podnětů poškozených osob, informací předávaných BS, ale i z vlastní činnosti GIBS.

V oblasti nepřiměřeného násilí při výkonu pravomoci BS v roce 2016 GIBS zdokumentovala celkem 32 (+19) TČ. V uvedených případech bylo zahájeno trestní stíhání ve smyslu ustanovení § 160 odst. 1 tr. řádu.

Trestní stíhání bylo zahájeno vůči 20 (+10) osobám, z toho se jednalo o 17 (+10) příslušníků P ČR, o 1 (0) příslušníka VS ČR a o 2 (0) civilní osoby.

V rámci prevence této trestné činnosti je důležitá spolupráce s kontrolními orgány P ČR, VS ČR a CS ČR, státními zástupci a Kanceláří vládního zmocněnce pro zastupování České republiky před Evropským soudem pro lidská práva Ministerstva spravedlnosti, ze které vychází a je realizována metodická a preventivní činnost GIBS.

Česká republika je vázána Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod³, respektuje rozsudky Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“) a řídí se jeho judikaturou. Pro GIBS je zásadní prověření každého podnětu, ať už jej obdrží od kontrolního orgánu BS, občana, nebo kteréhokoliv jiného subjektu.

1.3 Kriminalita v jednotlivých BS

Policie České republiky

Příslušníci P ČR byli v roce 2016 trestně stíháni pro 170 (-90) TČ. Nejčastěji se jednalo o TČ zneužití pravomoci úřední osoby, 51 (-26) případů, dále ublížení na zdraví 13 (+2) případů, a třetím nejčastějším TČ bylo výtržnictví 11 (-1) případů.

Zaměstnanci P ČR byli v roce 2016 trestně stíháni pro 15 (+2) TČ.

Vězeňská služba České republiky

Příslušníci VS ČR byli v roce 2016 trestně stíháni pro 44 (+14) TČ. Nejčastěji se jednalo o TČ zneužití pravomoci úřední osoby, 8 (+4) případů, dále porušení povinnosti strážní služby, 6 (+1) případů, ohrožení pod vlivem návykové látky, 4 (+2) případy a přijetí úplatku, 4 (+4) případy.

Zaměstnanci VS ČR byli v roce 2016 trestně stíháni pro 7 (+1) TČ.

Celní správa České republiky

Příslušníci CS ČR byli v roce 2016 trestně stíháni pro 10 (-11) TČ. Nejčastěji se jednalo o TČ zneužití pravomoci úřední osoby, 2 (-9) případy a krádež, 2 (+2) případy.

Zaměstnanci CS ČR byli v roce 2016 trestně stíháni pro 4 (+4) TČ.

1.4 Zkouška spolehlivosti

Zkoušku spolehlivosti (dále jen „ZS“) provádějí příslušníci specializovaného pracoviště GIBS (dále jen „inspektoři“) u příslušníků a zaměstnanců P ČR, VS ČR, CS ČR a GIBS.

---

³ Viz Sdělení *Federálního ministerstva zahraničních věcí* č. 209/1992 Sb., o sjednání *Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a Protokolů na tuto Úmluvu navazujících*, ve znění pozdějších změn a doplňků.

Jedná se o navození situace, kterou je zkoušená osoba povinna řešit v rámci výkonu služby nebo zaměstnání, a se kterou se běžně setkává. Účelem této zkoušky je předcházení, zamezování a odhalování protiprávního jednání příslušníků a zaměstnanců BS. Ustanovení o ZS výslovně zakazuje ZS bezprostředně ohrozit nebo poškodit nejen majetek nebo zdraví osob, ale nesmí dojít ani k omezení svobody osob. Zároveň musí být zachována lidská důstojnost.⁴

V roce 2016 bylo inspektory provedeno 22 ZS. Ve 3 případech bylo zjištěno protiprávní jednání.

GIBS má, dle ustanovení § 41 odst. 9 zákona o GIBS, stanovenou povinnost předat jednou za půl roku příslušnému BS jména osob, vůči kterým byla zkouška provedena, a které se při ní protiprávního jednání nedopustily. Jmenný seznam těchto osob za rok 2016 byl dotčeným BS předán, čímž byla tato zákonná povinnost splněna.

Interním předpisem byla v roce 2014 zřízena Mezirezortní pracovní skupina ke ZS, která působila do konce roku 2016 jako poradní orgán ředitele GIBS. Hlavní činností skupiny byla zejména podpora a zajištění plnění úkolu daného Usnesením vlády ČR č. 541 ze dne 9. července 2014, k Vyhodnocení využití nástroje „zkoušky spolehlivosti“ s návrhem na případné rozšíření na další osoby působící v orgánech veřejné moci.⁵ V roce 2016 tato pracovní skupina vypracovala komplexní analytický materiál, který se stal základem předkládací zprávy GIBS. Vyhodnocující zpráva ke ZS byla následně ředitelem GIBS předložena vládě. Vláda ČR vzala vyhodnocení na vědomí a svým Usnesením č. 895 ze dne 12. října 2016 schválila postupné posílení institutu ZS. Vláda zároveň schválila zvýšený a projednaný nárok na státní rozpočet ČR na rok 2017 a následující léta, vyvolaný náklady na postupné zvýšení potřebných tabulkových míst a zvláštních finančních prostředků (dále jen „ZFP“) k provádění ZS. Řediteli GIBS byl uložen úkol nadále sledovat a vyhodnocovat institut ZS pro navazující analytickou práci a pro případné rozšíření ZS na další osoby. Vyhodnocující analýza bude vládě předložena do 30. června 2021.

1.5 Preventivní opatření a metodická doporučení

Jedním z významných preventivních nástrojů, kterými GIBS účinně působí na jednotlivé BS a jejich příslušníky, je přednášková činnost, která je zařazena do vzdělávacích aktivit těchto sborů. V roce 2016 bylo uskutečněno 113 přednášek pro 4630 posluchačů – zejména příslušníků P ČR, VS ČR a CS ČR. Cílovými skupinami byli rovněž frekventanti základní odborné přípravy BS, studenti Policejní akademie ČR v Praze, účastníci školení a IMZ jednotlivých složek s územně vymezenou i celorepublikovou působností. Několik z těchto přednášek bylo cíleně zaměřeno také na studenty středních a vysokých škol a studijních oborů zabývajících

⁴ Viz ustanovení § 41 zákona o GIBS.

⁵ Usnesení vlády ČR ze dne 9. července 2014 č. 541, k Vyhodnocení využití nástroje „zkoušky spolehlivosti“ s návrhem na případné rozšíření na další osoby působící v orgánech veřejné moci.

se oblastí vnitřní bezpečnosti státu. Interní preventivní přednášková činnost byla realizována také pro příslušníky GIBS.

Vydávání metodických doporučení pro činnost jednotlivých BS se, na rozdíl od preventivních opatření a doporučení, nesoustředí pouze na konkrétní případy, ale komplexně řeší ucelenou problematiku.⁶ Při vydávání metodických doporučení se analýzy soustřeďují nejen na širokou oblast kriminogenních znaků, ale především na motivační faktory pachatelů, které mohou ukazovat na skutečné pozadí páchané kriminality.

V roce 2016 bylo vydáno 1 metodické doporučení, které bylo cíleně zaměřeno na činnost P ČR.

Poradním orgánem ředitele GIBS je Metodická rada pro bezpečnostní sbory. V radě jsou zastoupeny rovnocenným poměrem všechny BS spadající do působnosti GIBS, a to na úrovni náměstků ředitelů sborů. Rada se zabývá oblastí tvorby metodických doporučení a prevencí protiprávní činnosti příslušníků BS. Metodická doporučení jsou vytvářena v souladu s podněty plynoucími z jednání rady, stejně jako na základě podnětů dalších subjektů, kterými jsou například státní zastupitelství, odborové svazy apod. Díky této spolupráci rozpracovávají jednotlivá metodická doporučení právě ty problematiky, které jsou i z pohledu zúčastněných subjektů nejvíce zapotřebí. V rámci Metodické rady byla projednána i některá další témata dotýkající se činnosti BS, jejichž projednání v této radě bylo považováno za dostačující, a z uvedeného důvodu nebyla formálně upravena do podoby metodických doporučení.

---

⁶ Viz ustanovení § 2 odst. 4 a 5 zákona o GIBS.

2 OCHRANA UTAJOVANÝCH INFORMACÍ

V průběhu roku 2016 byla věnována hlavní pozornost v oblasti ochrany utajovaných informací (dále též jen „OUI“) prováděním preventivní a metodické činnosti se zaměřením na dodržování zásad ve všech oblastech činnosti GIBS. Průběžně byla také prováděna vlastní kontrolní činnost v oblasti administrativní bezpečnosti formou tematických kontrol, s cílem prověřit dodržování zásad OUI dle aktuálně platné právní úpravy.

2.1 Personální a administrativní bezpečnost

V souladu se zákonem č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o OUI“), byly v průběhu roku 2016 postupně podávány žádosti o vydání osvědčení fyzické osoby pro příslušné stupně utajení Národnímu bezpečnostnímu úřadu (dále jen „NBÚ“).

OUI byla u GIBS při jejich tvorbě, manipulaci a evidenci prováděna v souladu se zákonem o OUI, vyhláškou č. 529/2005 Sb., o administrativní bezpečnosti a o registrech utajovaných informací a souvisejícími interními akty řízení.

V oblasti administrativní bezpečnosti jsou základní pravidla u GIBS stanovena příslušnými předpisy, respektována a plněna. Zjištěné nedostatky z vlastní kontrolní činnosti, převážně formálního charakteru, vznikly především nepozorností konkrétních zpracovatelů. Při porušení stanovených režimů jsou přijímána příslušná opatření k jednotlivým pracovníkům. Vyhodnocení příčin nesprávné manipulace je pak nedílnou součástí preventivních opatření.

2.2 Fyzická bezpečnost

V oblasti fyzické bezpečnosti GIBS přijala a realizovala opatření, která byla zaměřena na zkvalitnění systémů režimových postupů a technické ochrany objektů GIBS za účelem zajištění OUI v souladu s požadavky zákona o OUI a vyhlášky č. 528/2005 Sb., o fyzické bezpečnosti a certifikaci technických prostředků, ve znění pozdějších předpisů. Lze konstatovat, že GIBS v oblasti zajištění fyzické bezpečnosti OUI splňuje požadavky uvedených právních předpisů.

2.3 Bezpečnost informačních a komunikačních systémů

Bezpečnost informačních a komunikačních systémů a dalších elektronických zařízení nakládajících s utajovanými informacemi vychází ze zákona o OUI a vyhlášky č. 523/2005 Sb., o bezpečnosti informačních a komunikačních systémů a dalších elektronických zařízení nakládajících s utajovanými informacemi a o certifikaci stínících komor, ve znění pozdějších předpisů.

Ve sledovaném období byly u GIBS provozovány ke zpracování utajovaných informací vlastní informační systémy VYZA a DUHOVKA, certifikované NBÚ, jejichž bezpečnostní správa je zajišťována pověřenými bezpečnostními správci.

Hlasovou komunikaci, zpracování informace v elektronické podobě a její zaslání vybranému adresátovi prostřednictvím elektronické pošty umožňuje vládní utajené spojení – informační systém Vega-D, jehož provoz zajišťuje Bezpečnostní odbor Ministerstva vnitra.

OUI v kopírovacím zařízení, zobrazovacím zařízení nebo psacím stroji s pamětí, které nejsou součástí informačního nebo komunikačního systému, je zajišťována na základě interního předpisu.

Kryptografickou OUI při zpracování nebo přenosu utajovaných informací v informačních a komunikačních systémech u GIBS zajišťuje Bezpečnostní odbor Ministerstva vnitra.

2.4 Preventivní činnost

Koncem roku 2016 bylo provedeno pravidelné proškolení 283 příslušníků a zaměstnanců v oblasti administrativní, personální a fyzické bezpečnosti, včetně bezpečnosti informačních a komunikačních systémů a kryptografické ochrany. Cílem proškolení bylo osvojení si zásad a principů OUI a tím i maximální snížení rizika porušování povinnosti při OUI uložených zákonem a prováděcími předpisy.

Na základě celkového vyhodnocení, které vychází z vlastní praktické, preventivní, metodické a kontrolní činnosti, je možno konstatovat, že OUI v roce 2016 byla u GIBS zajištěna v souladu s požadavky zákona o OUI, prováděcích právních předpisů a interních aktů řízení.

3 KONTROLA V GENERÁLNÍ INSPEKCI BEZPEČNOSTNÍCH SBORŮ

3.1 Vnější kontrola

Vnější kontroly v GIBS jsou prováděny orgány a institucemi, které mají podle příslušných zákonů právo provádět kontroly jednotlivých dílčích činností. V roce 2016 byly provedeny dvě kontroly. První kontrolu provedla Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky, regionální pobočka Praha, se zaměřením na kontrolu plateb pojistného na veřejné zdravotní pojištění a dodržování ostatních povinností plátce pojistného. Druhá kontrola, zaměřená na ověření úplnosti evidence a registrace k DPH, byla provedena Finančním úřadem pro hlavní město Prahu, územním pracovištěm pro Prahu 6. Provedenými kontrolami nebyly zjištěny žádné nedostatky.

Kontrolní orgán Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR

Kontrolní orgán PSP byl zřízen na základě zákona o GIBS.⁷ S kontrolní komisí PSP byly nastaveny parametry součinnosti a vymezeny oblasti kontrolní činnosti.

Ze strany GIBS je poskytována plná součinnost k naplnění všech zákonných zmocnění kontrolní komise. Kontrolní komisi byla poskytnuta v průběhu roku 2016 součinnost formou písemného stanoviska ve 27 případech.

Kontrolní komisi byla v roce 2016 předložena průběžná a roční zpráva o použití operativně pátracích prostředků, která se stala základem pro provedení kontroly ve smyslu ustanovení § 57 zákona o GIBS.

3.2 Vnitřní kontrola

Vnitřní kontrolní činnosti GIBS jsou zajištěny oddělením vnitřní kontroly a interním auditorem.

Oddělení vnitřní kontroly

Oddělení vnitřní kontroly (dále jen „OVK“) je v rámci GIBS součástí odboru kontroly.

OVK provádí vyhledávání, odhalování a prověřování TČ příslušníků a zaměstnanců GIBS, v rozsahu a postupem podle příslušných právních předpisů. Dále prověřuje stížnosti a podněty na příslušníky a zaměstnance GIBS a provádí vnitřní kontrolu.

V roce 2016 pracovníci OVK přijali celkem 54 (-80) stížností. Z toho prověřovali 39 (-86) stížností na úřední postup a 15 (+6) stížností na chování či jednání příslušníků a zaměstnanců GIBS. Z celkového počtu byly 2 (+1) stížnosti vyhodnoceny jako důvodné a 52 (-79) jako nedůvodné.

---

⁷ Viz ustanovení § 57 zákona o GIBS.

Pracovníci OVK provedli celkem 61 (-5) kontrolních šetření na základě podnětu na protiprávní jednání příslušníků a zaměstnanců GIBS. Z tohoto počtu byly 4 (-1) případy předány k dalšímu opatření příslušnému služebnímu funkcionáři.

V roce 2016 bylo pracovníky OVK vedeno 9 (+7) trestních spisů v režimu prověřování, přičemž ve 2 (+1) případech byli příslušníci GIBS odevzdáni ke kázeňskému projednání.

V roce 2016 nebyl trestně stíhán žádný příslušník ani zaměstnanec GIBS.

V tabulce č. 2 jsou znázorněny výstupy činnosti OVK za rok 2016 ve srovnání s rokem 2015.

Tabulka č. 2 - Výstupy činnosti oddělení vnitřní kontroly GIBS

Typ činnosti oddělení vnitřní kontroly GIBS		2015	2016	+/-
podněty fyzických a právnických osob	celkem	134	54	-80
	stížnost na chování a jednání	9	15	+6
	stížnost na úřední postup	125	39	-86
	důvodné a částečně důvodné	3	2	-1
	nedůvodné	131	52	-79
vlastní kontrolní průzkumy	celkem	66	61	-5
	se zjištěním poznatku o protiprávním jednání	5	4	-1
	bez poznatku	61	57	+6
trestní řízení	prověřováno podezření z TČ	2	9	+7
	zahájeny úkony trestního řízení	2	9	+7
	odevzdání ke kázeňskému projednání	1	2	+1

Interní audit

Interní auditor byl na GIBS v roce 2012 zřízen v souladu se zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů.

Hlavním cílem interního auditu je předat vedení organizace objektivní a nezávislé ujištění, že činnosti vykonávané v oblasti systému řízení, a s nimi spojené výsledky, jsou v souladu s plánovanými záměry, že se tyto záměry realizují efektivně a jsou vhodné pro dosažení definovaných cílů.

V souladu s plánem činnosti interního auditu v roce 2016 byly realizovány 4 audity, které byly zaměřeny na oblast závazků a pohledávek, škodní události a dále na správu informačních technologií (dále jen „IT“). Následný audit se týkal nastavení procesů výkonu řídicí kontroly. Nálezy učiněné interním auditorem se pohybovaly na úrovni středně nižšího a středně vyššího rizika. Proto nevyžadovaly přijetí zvláštních nápravných opatření. Ke všem zjištěním byla přijata adekvátní nápravná opatření, která byla realizována ve stanovených termínech. Pouze jedno nápravné opatření

z oblasti IT bude realizováno v roce 2017 z důvodu nedostatku finanční prostředků v závěru roku 2016.

Ze závěrů provedených interních auditů lze konstatovat, že v rámci GIBS je nastaven vnitřní kontrolní systém v potřebném rozsahu a zjištěné skutečnosti nemají závažný vliv na úroveň řídicího a kontrolního systému jako celku.

4 SPOLUPRÁCE A DALŠÍ VZTAHY

4.1 Bezpečnostní sbory

Spolupráce s BS vyplývá ze zákona o GIBS. Jedná se o individuální vztahy, neboť úkoly, prostředky a struktura jednotlivých BS jsou u každého z nich jedinečné. Rozdílná je jejich velikost, struktura a územní či věcná působnost.

V rámci jednání k různým tématům se vedení GIBS pravidelně setkává s vedením BS. Probíhají rovněž koordinační schůzky v případě potřeby řešení nenadálých problémů, a to jak s pracovníky vnitřních kontrol těchto sborů, tak s manažery všech úrovní řízení. Spolupráce probíhá také při získávání příslušníků s kvalifikačními a odbornými předpoklady pro výkon služby u GIBS.

4.2 Státní zastupitelství

Nejfrekventovanější spolupráce GIBS probíhá se soustavou státních zastupitelství. V průběhu roku 2016 nadále probíhala jednání s vedením Nejvyššího státního zastupitelství, vrchních státních zastupitelství a krajských státních zastupitelství. Cílem vzájemné spolupráce je také ujednocování aplikační praxe zejména v oblasti postupu při vyšetřování TČ, zkráceném přípravném řízení a ZS. Pravidelně jsou řešeny i otázky součinnostních vztahů a dozoru státního zástupce v přípravném řízení.

Největší objem spolupráce je prováděn prostřednictvím pověřených příslušníků GIBS s příslušným dozorovým státním zástupcem. K dozoru nad zachováním zákonnosti v přípravném řízení a k vyřizování věcí, v nichž zkrácené přípravné řízení konala GIBS, jsou příslušní státní zástupci krajských státních zastupitelství, v Praze pak státní zástupci městského státního zastupitelství.⁸

Díky vzájemné úzké spolupráci, která nastává již ve fázi před zahájením trestního stíhání (zahájením úkonů trestního řízení), je možné předcházet závažnějším problémům při prověřování, resp. vyšetřování trestné činnosti. Ke spolupráci se státními zástupci dochází i v případech, ve kterých jsou teprve prověřovány okolnosti, zda je dáno podezření z TČ. Tím je předcházeno konfliktům, které by mohly vyplynout z rozdílného právního názoru při aplikaci trestně právních norem.

4.3 Spolupráce s ostatními subjekty

Pro zajištění efektivní činnosti spolupracuje GIBS s dalšími subjekty veřejné správy. Spolupráce probíhá zejména v oblastech výměny informací, kriminalisticko-technické činnosti, operativně pátrací činnosti a logistické podpory. Jedná se zejména o zpravodajské služby ČR, Finanční a analytický útvar Ministerstva financí, Vojenskou policii, Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových a další subjekty státní správy.

---

⁸ Viz ustanovení § 10 odst. 1 jednacího řádu SZ.

Z ostatních subjektů spolupracuje GIBS především s útvary integrovaného záchranného systému ČR, jednotkami obecní policie, Magistrátem hl. m. Prahy a samosprávami měst a obcí.

Specifickou oblastí je spolupráce a součinnost GIBS s úřadem vládního zmocněnce pro zastupování ČR před ESLP a Oddělením pro koordinaci boje s korupcí Úřadu vlády ČR.

Další specifickou oblastí je rovněž spolupráce s vnějšími kontrolními subjekty, mezi které patří Národní bezpečnostní úřad, Úřad pro ochranu osobních údajů a další instituce. GIBS těmto institucím poskytuje plnou součinnost, která vyplývá z právního postavení subjektů a jejich zákonných zmocnění.

4.4 Mezinárodní spolupráce

V roce 2016 došlo k výraznému prohloubení mezinárodní spolupráce, zejména pak rozvíjením vztahů z předešlých období a navazováním nových kontaktů v rámci řady mezinárodních institucí. Předmětem spolupráce byla výměna zkušeností v rámci činností jednotlivých služeb, nastavení a rozvoj současné a budoucí vzájemné výměny informací a spolupráce, vyhodnocení dosavadních zkušeností v oblasti zákonných postupů a metod a výpomoc zahraničním institucím v oblasti implementace ZS.

Příslušníci zabývající se touto problematikou se v průběhu roku 2016 zúčastnili v rámci mezinárodní spolupráce několika setkání se zahraničními partnery z Polska, Slovenska, Maďarska, Srbské republiky, Rakouska, Ukrajiny a Moldávie.

4.5 Legislativně právní činnost

GIBS se podílí na přípravě právních předpisů a spolupracuje zejména s Ministerstvem vnitra ČR při novelizaci zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků BS a dalších právních předpisů. GIBS, jako připomínkové místo, také uplatňuje připomínky k návrhům právních předpisů. Při vzniku GIBS nebyla komplexně v právní úpravě zohledněna její institucionální samostatnost. Tento stav v rámci legislativního procesu nebyl napraven tak, aby byly odstraněny překážky při realizaci plnění zákonných úkolů GIBS.

Právní zastupování GIBS v řízení před soudy se i v roce 2016 týkalo zejména sporů z oblasti poskytování informací a sporů souvisejících se služebním poměrem.

Mimo tyto základní oblasti se právní úsek GIBS zabýval úpravou smluvních vztahů GIBS s dalšími subjekty, poskytováním právních konzultací organizačním součástí GIBS, podáváním právních stanovisek, tvorbou analýz a doporučení k postupům při plnění úkolů.

4.6 Vztahy s veřejností a médií

Komunikace s veřejností, zejména příjem oznámení, podnětů a dotazů, je na GIBS zajišťována prostřednictvím nepřetržité služby na centrálním pracovišti v Praze. Další

způsob kontaktu s veřejností umožňuje elektronická podatelna a datová schránka. Na úřední desce a internetových stránkách GIBS jsou vyvěšeny povinně zveřejňované informace, zprávy o činnosti GIBS a kontakty na jednotlivá oddělení a pracoviště GIBS v rámci celé ČR.

Mediální komunikace byla zajišťována telefonicky nebo prostřednictvím zveřejňovaných tiskových zpráv a prohlášení. Nejčastěji se jednalo o dotazy novinářů a podávání běžných informací o činnosti GIBS cestou tiskové mluvčí.

Pracovníci GIBS poskytli přímou pomoc při vypracování závěrečných vysokoškolských prací 5 studentům z různých vysokých škol. V dalších několika desítkách případů poskytli informační a konzultační podporu.

GIBS, jakožto povinný subjekt, v roce 2016 vyřídila celkem 40 žádostí o poskytnutí informace dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, které se týkaly zejména:

- statistiky trestné činnosti příslušníků jednotlivých BS,
- podkladů pro studijní účely,
- stavu prověřování a vyšetřované trestné činnosti k jednotlivým případům,
- dotazů na platy, kariéry příslušníků,
- organizačních, ekonomických a personálních záležitostí GIBS.

5 EKONOMIKA A PERSONALISTIKA

Za problematiku ekonomického zabezpečení, bezpečnost a ochranu zdraví při výkonu služby a při práci a za požární ochranu na GIBS odpovídá hlavní ekonom. Ten přímo řídí úsek hlavního ekonomy, oddělení finančně-plánovací a oddělení správy majetku. Pracovníci těchto oddělení provádí veškeré činnosti, které vyplývají z postavení GIBS jako samostatné organizační složky státu s vlastní rozpočtovou kapitolou, a z aktuálních potřeb organizace.

5.1 Rozpočet

Usnesením č. 998, ze dne 9. prosince 2015, schválila PSP zákon o státním rozpočtu České republiky na rok 2016. Pro kapitolu 376 – Generální inspekce bezpečnostních sborů - byl schválen celkový objem příjmů ve výši 44.098.703,- Kč a celkový objem výdajů ve výši 278.147.048,- Kč.

V průběhu roku 2016 byl rozpočet kapitoly dvakrát účelově navýšen. Snížení rozpočtu proběhlo ve prospěch Ministerstva vnitra ČR na úhradu nákladů GIBS za účast na odborném semináři pro zástupce ukrajinských bezpečnostních agentur k tématu provádění vnitřního vyšetřování a ve prospěch kapitoly Ministerstva zdravotnictví ČR na vytvoření podmínek pro umístění teritoriálního pracoviště GIBS v Českých Budějovicích v jejich budově. Po změnách byl rozpočet výdajů ve výši 283.099.858,- Kč. V průběhu roku byly zapojeny nároky z nespoteřebovaných výdajů ve výši 1.053.890,10 Kč, takže konečný rozpočet výdajů byl ve výši 284.153.748,10 Kč.

Celkové výdaje za rok 2016 dosahují 104,45 % výdajů za rok 2015, z toho běžné výdaje představují 104,69 % výše běžných výdajů za rok 2015 a kapitálové výdaje dosahují 93,77 % kapitálových výdajů za rok 2015.

Tabulka č. 3 - Rozpočet GIBS v roce 2016 (kapitola 376) (v tis. Kč)

Základní ukazatele	2013	2014	2015	2016	Index 2015/2016
příjmy celkem	40 693,82	43 804,33	43 486,87	44 834,48	103,10%
výdaje celkem	275 534,38	282 333,27	270 490,91	282 522,69	104,45%
z toho běžné výdaje	252 768,17	274 667,81	264 540,55	276 943,19	104,69%
z toho kapitálové výdaje	22 766,21	7 665,46	5 950,36	5 579,50	93,77%

Největší podíl na výdajích, přes tři čtvrtiny, tvořily náklady na platy a ostatní provedenou práci, včetně příslušenství pro příslušníky a zaměstnance GIBS. Tento poměr zcela odpovídá významu, který pro GIBS mají lidské zdroje. Nárůst těchto výdajů o 3,35 % oproti roku 2015 byl ovlivněn jak 3% meziročním růstem objemů prostředků na platy, kalkulovaným ve schváleném rozpočtu na rok 2016, tak

i navýšením prostředků na platy o 5% od 1. listopadu 2016 v souladu s Usnesením vlády ČR č. 831, ze dne 21. září 2016.

Tabulka č. 4 - Výdaje na lidské zdroje v roce 2016 (kapitola 376) (v tis. Kč)

Základní ukazatele	2013	2014	2015	2016	Index 2015/2016
Mzdové náklady vč. souvisejících výdajů	195 112,85	209 724,73	211 315,87	218 404,03	103,35%
Sociální dávky	4 495,78	6 114,27	8 038,44	15 488,19	192,68%

Na oblast osobních výdajů navazují vyplacené sociální dávky, které tvoří zejména výsluhové náležitosti (odchodné a výsluhový příspěvek), tj. mandatorní výdaje vyplácené příslušníkům při ukončení služebního poměru v BS. Nárůst čerpání je způsoben zejména nárůstem výplaty výsluhového příspěvku. Tento nárůst je každoročně téměř lineární a ovlivňují jej jak odchody dalších příslušníků GIBS mimo služební poměr, tak i skutečnost, že zatím jen nepatrná část těchto bývalých příslušníků dosáhla důchodového věku.

Tabulka č. 5 - Výsluhový příspěvek (v tis. Kč)

Ukazatel	2013	2014	2015	2016	Index 2015/2016
Výsluhový příspěvek	944,52	3 086,40	4 546,36	9 402,21	206,81%

V ostatních běžných výdajích tvořily podstatnou část výdaje spojené s provozem autoparku GIBS. Jednalo se o výdaje na nákup PHM a výdaje na opravy služebních dopravních prostředků. Další významnou položkou jsou výdaje na úhradu odměn a náhrady nákladů placené znalcům, tlumočnickům a znaleckým ústavům, výplatu odměn advokátům ex-offo a náhrady svědkům v souvislosti se služební činností GIBS. Dále se jednalo o nákup služeb, paliv a energií pro zajištění běžného chodu organizace a k udržení odpovídajícího technického stavu objektů GIBS. Součástí těchto výdajů jsou i ZFP, které jsou používány v souladu s ustanovením § 77 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR, a jsou používány k úhradě některých výdajů v souvislosti se získáváním poznatků o trestné činnosti, používáním podpůrných operativně pátracích prostředků, používáním operativně pátracích prostředků podle trestního řádu a v souvislosti se zajišťováním krátkodobé ochrany osob.

V kapitálových výdajích směřovala část výdajů do informačních a komunikačních technologií. Cílem je zajištění všestranné, trvalé a především flexibilní podpory výkonných složek GIBS. Je sledováno udržení požadovaných schopností a jejich případný rozvoj v závislosti na vývoji prostředí. Část finančních prostředků byla použita na nákup služebních dopravních prostředků, které slouží k částečné obměně

a doplnění vozidel autoparku GIBS. Dále byly provedeny stavební úpravy jak v budově v Praze na ulici Skokanská, tak i v budovách jednotlivých teritoriálních pracovišť.

Základní provozní potřeby GIBS byly v roce 2016 pokryty. Zapojením nároků z nespotřebovaných výdajů do rozpočtu se podařilo dokončit realizaci předcházejících akcí z roku 2015.

Podrobný rozbor výsledku hospodaření GIBS ve struktuře dle příslušné vyhlášky Ministerstva financí ČR je předkládán Ministerstvu financí ČR a k projednání ve výboru PSP.

5.2 Veřejné zakázky

V roce 2016 realizovala GIBS celkem 468 (+73) veřejných zakázek, které byly zadány a realizovány v souladu se zákonem č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, resp. zákonem č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů a souvisejících prováděcích předpisů. Při zadávání bylo postupováno v souladu s principem rovného zacházení, nediskriminace a transparentnosti, se zaměřením na hospodárné využití finančních prostředků GIBS. U všech veřejných zakázek se v roce 2016 jednalo o veřejné zakázky malého rozsahu.

Nákupy komodit určených Usnesením vlády č. 451, ze dne 15. června 2011, byly provedeny s využitím elektronického nástroje e-tržistiště TENDERMARKET. Celkem bylo pracovištěm veřejných zakázek v této oblasti realizováno 33 (-15) zakázek.

5.3 Personální záležitosti a vzdělávání

Usnesením vlády ČR č. 748, ze dne 23. září 2015, byly stanoveny pro rok 2016 nové počty systemizovaných služebních a pracovních míst GIBS. Konkrétně 250 (+5) služebních a 50 (0) pracovních míst.

V závěru roku 2016 byl personální stav GIBS 235 (-4) příslušníků, 15 služebních míst bylo neobsazených, a 55 (+9) zaměstnanců. Nadstav u zaměstnanců GIBS byl způsoben zaměstnáváním osob dělnických profesí na poloviční pracovní úvazek.

Uvolněné tabulky po příslušnících, kteří ukončili služební poměr u GIBS, byly postupně doplňovány na základě vyhlášených výběrových nebo nabídkových řízení.

V roce 2016 bylo přijato celkem 29 (+14) nových příslušníků. Z toho bylo 26 převedeno od P ČR, 1 (0) od CS ČR a 1 (0) byl přijat do služebního poměru z civilního sektoru. Každý z nich musel absolvovat psychologické vyšetření, prokázat odborné i morální kvality a celkově splnit předpoklady pro výkon služby u GIBS.

V roce 2016 ukončilo činnost u GIBS 27 (+12) příslušníků, z toho 19 (+4) příslušníků ukončilo služební poměr, 8 (+4) příslušníků bylo převedeno k P ČR, 1 (0) příslušník požádal o přijetí do pracovního poměru a 4 příslušnice jsou v současné době zařazeny v neplacených zálohách z důvodu čerpání rodičovské dovolené.

Smluvně zajišťovaná spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy, včetně základní odborné přípravy pro příslušníky GIBS, vychází z Realizační dohody o součinnosti mezi GIBS a Ministerstvem vnitra ČR. Kurzy poptávané GIBS, které jsou zaměřeny na nové vývojové trendy a změny právních norem, jsou zajišťovány resortními školami Ministerstva vnitra ČR a Policejní akademii ČR v Praze.

Standardní služební příprava příslušníků GIBS je zajišťována vlastními silami a prostředky.

ZÁVĚR

GIBS má za sebou 5 let svého působení. Výsledky, kterých za tuto dobu dosáhla, jasně potvrdily nezbytnost existence tohoto suverénního orgánu, který je na rozdíl od vybraných BS nezávislý na předmětných ministerstvech vnitra, financí a spravedlnosti. Jako přísně apolitická organizace dbá při odhalování trestné činnosti na striktní dodržování zákonů. Kriminalita páchaná těmi, kteří by pro oběti trestných činů měli být zárukou dodržování zákonnosti, patří k nejhoršímu druhu trestné činnosti vůbec. Okruh těchto pachatelů je většinou vybaven znalostmi metod a forem odhalování protiprávních jednání. Odhalovat a vyšetřovat taková jednání by měli pouze zkušení příslušníci. Z tohoto důvodu je nutné, aby příslušníci GIBS byli náležitě erudovaní a požívali nezpochybnitelné morální autority. Výběr uchazečů o práci u GIBS je proto zpřísněn a nároky kladené na uchazeče jsou neustále zvyšovány. GIBS se však dlouhodobě potýkala s finančním podhodnocením ve mzdové i materiální oblasti oproti útvarům jiných BS, ze kterých by chtěla budoucí inspektory vybírat. Ředitel GIBS proto i v roce 2016 neúspěšně žádal o navýšení rozpočtové kapitoly GIBS tak, aby byla na trhu práce v bezpečnostní komunitě konkurenceschopná.

Činnost GIBS v roce 2016 byla nezávisle na svém rozpočtu zefektivněna změnou organizační struktury, jež se dotkla zejména úseku trestního řízení. Jejím cílem bylo mimo zvýšení efektivity také vyrovnání zatíženosti jednotlivých územních pracovišť. Ke změně organizační struktury došlo k 1. květnu 2016 a již za 8 měsíců roku 2016 ji lze hodnotit pozitivně. V rámci trestního řízení byly od sebe odděleny jednotlivé fáze trestního řízení – prověřování a vyšetřování. Každou z těchto fází nově zastřešuje pracovník s odpovídající profesní specializací. Tato cílená kontrolní činnost se významně projevila zejména na kvalitě ukončovaných trestních spisů.

Charakter plnění úkolů, personální skladba, zvláštnosti prostředí, vývoj společnosti i technologií a s tím spojené činnosti BS, které jsou v příslušnosti GIBS, jsou velmi specifické a navzájem odlišné. Z toho vyplývá i zcela rozdílný charakter páchaní trestné činnosti příslušníků a zaměstnanců těchto sborů při výkonu jejich pravomocí. V rámci vyhledávání, odhalování, prověřování a vyšetřování trestné činnosti jsou na úseku trestního řízení GIBS v současné době přijímána opatření, která směřují k nastavení specializací, které souvisejí s různorodou činností jednotlivých BS. GIBS však nestojí stranou ani při potírání trestné činnosti páchané prostřednictvím informačních a komunikačních technologií, tedy tzv. „IT neboli kyberkriminality“. Specializace na jednotlivé problematiky se v praxi velice osvědčily. Jsou ovšem velmi náročné na kvalitu příslušníků (jejich vzdělání, znalosti a zkušenosti) i na počty příslušníků GIBS, tedy na personální obsazení jednotlivých pracovišť.

Zároveň je nutné pružně reagovat na společensky velmi škodlivé jednání, které spočívá v únicích informací z probíhajících trestních řízení k neoprávněným osobám, zejména pak do médií. Tato trestná činnost, stejně jako korupce, se v praxi velmi složitě odhaluje. K jejímu objasnění je třeba využívat invazivnějších způsobů dokazování. V těchto případech je trestní řízení velmi náročné a mnohdy vyžaduje nasazení většího počtu příslušníků zařazených do pracovních týmů.

GIBS se v nemalé míře věnuje i prevenci kriminality. Je zřejmé, že náklady na efektivní prevenci jsou ve svém účinku nesrovnatelně nižší, než odhalování často velmi sofistikované trestné činnosti. Specializované pracoviště GIBS zajišťuje a provádí primární nástroj prevence kriminality, kterým je GIBS ze zákona vybavena. Tímto nástrojem jsou zkoušky spolehlivosti. Ekonomické a personální limity se odrážejí nejen v přípravě, ale i v realizaci scénáře upraveného na konkrétní podmínky samotného provedení ZS. Praxe ukázala, že bez dalšího posílení této služby nebude možné do budoucna zachovat pomyslný standard nejen v samotném počtu prováděných ZS, ale také v jejich kvalitě. Další část preventivní práce se zabývá oblastí analýz kriminogenních znaků páchané delikvence, kde se jako nejdůležitější za 5 let praxe jeví zjišťování motivačních faktorů a jejich přesný popis. Jen tímto souborem zjištění je možné rozklíčovat skutečnou podstatu páchaní TČ u jednotlivých pachatelů.

Početní stavy příslušníků ostatních BS jsou od roku 2014 postupně navyšovány, proto i GIBS v roce 2016 požádala o navýšení početních stavů tak, aby mohla řádně plnit své zákonné úkoly. Tento požadavek nebyl ze strany vlády vyslyšen. Rozpočet byl pouze navýšen o částku na mzdy pro 5 příslušníků, jejichž místa byla systemizována, avšak rozpočet GIBS je finančně nepokrýval. O navýšení početních stavů bude ředitel GIBS žádat opětovně v roce 2017.

Pro následující rok si GIBS vytyčila několik hlavních priorit. Mezi ně patří především personální a ekonomická stabilizace a nastavení odborné specializace inspektorů na trestnou činnost specifického prostředí různých BS. Důležitým úkolem do budoucna je pokračovat v rozvoji prevence kriminality a ve zjišťování motivace páchaní trestné činnosti.